

vilkas nordgräns har ett snett förlopp upp genom Vrm. och Dlr. och vidare norrut mer eller mindre långt upp innanför Norrlandskusten med utlöpare inåt land längs älvdalarna. Fynden äro ännu alltför fåtaliga för att man ens tillnärmelsevis ska kunna skönja det närmare förloppet av denna gräns vad dessa två arter beträffar. I Dlr. äro de koncentrerade i de sydöstra delarna; NV om linjen Grangärde—Falun—Bingsjö känner jag endast ett fynd av varje art: för *L. niger* Lima, Limesforsen (vid Väster Dalälven) 1930 (Tjeder) och för *L. flavus* Idre, Foskvallen 1921 (enl. anteckning av förf.; beläggexemplar saknas men iakttagelsens riktighet torde ej kunna betvivlas). — I Norge äro de funna endast i landets södra delar (Holgersen 1944 b).

6. *Formica pressilabris* Nyl. betraktas i allmänhet som en ras eller var. av *F. exsecta* Nyl. Enligt min mening avviker den dock i vissa detaljer tillräckligt distinkt för att kunna anses som en god art, i främsta rummet genom de ytterst korta, 5-ledade maxillarpalperna och intryckningen ovan munsköldens främre kant. Hos de ex., jag sett, är petiolarfjället mera jämbrett än hos *exsecta*, och gränsen mellan det svarta och röda på thorax är skarpare, men denna karaktär torde kunna variera. Dessutom är *pressilabris* påfallande mindre än *exsecta*; enligt litteraturen kunna dock stora ex. av den förra arten vara något större än små ex. av den senare. Holgersen upptar även de båda arterna som skilda.

F. pressilabris förefaller att vara sällsynt hos oss. Den är känd från Sm., Öl., Ög., Boh., Nr. och Upl. Hårtill kan jag lägga Dlr.: Ludvika, Brunnsvik, där jag påträffat ett par samhällen på en ört- och gräsrik kantrensa mellan väg och åker. Stackarna äro förvillande lika dem *exsecta* bygger (fig. 3).

I Danmark och Norge tycks arten också vara sällsynt. Larsson (1943) skriver: »I Danmark er den taget i Jylland og paa Sjaelland», och enligt Holgersen (1944 b) är endast ett samhälle funnet i Norge i Oslo-trakten, vilket senare blivit förstört.

7. *Formica suecica* Adlerz. Sedan denna art beskrevs år 1902 har den inte återfunnits många gånger. 1922 påträffades den i Estland (Dampf 1924, Stitz 1924), 1928 gjorde D. Gaunitz (1929 s. 200) det andra svenska fyndet i Vännästrakten i Sorsele sn och 1940 upptäcktes den i Norge av Holgersen (1943 c). I Fors sn i Jtl. fann Rolf Krogerus arten 1944 (Ent. Tidskr. 1945 s. 111) och O. Lundblad och Th. Palm 1945 (Riksmuseum). Självt hittade jag två samhällen på en mosse vid Näsland i Lycksele sn i sept. 1946 (fig. 2).

F. suecica är närmast besläktad med *F. exsecta* och *pressilabris* men avviker från dessa i sin bobyggnad. Den bor nämligen i stubbar eller fallna trädstammar och gör inga egentliga stackar. Vid Näsland bodde den i tallstubbar (fig. 1), vilka torde ha varit 2—3 år gamla att döma